

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO
DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 10, 11¹ IR 22 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, pirminiai jo siūlytojai ir asmenys, dalyvavę rengiant ar tobulinant projektą

Demografinė padėtis Lietuvoje blogėja, pensinio amžiaus žmonių vis daugėja, žmonių miršta daugiau nei gimsta. 2020 m. Lietuvoje mirė 18,9 tūkst. žmonių daugiau nei gimė. Per visą Nepriklausomybės laikotarpį gyventojų Lietuvoje sumažėjo ketvirtadaliu. Vien praėjusiais metais dėl mažo gimstamumo Lietuva prarado tiek žmonių, kiek gyvena viename jos miestelyje. Todėl būtina kuo daugiau plėsti paramą šeimoms ir gimstantiems vaikams.

Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į visuomeninių organizacijų, besirūpinančių vaiko ir šeimos gerove, o taip pat jaunų mamų pasiūlymus, prašymus sudaryti palankesnes sąlygas šeimoms, auginančioms mažamečius vaikus, padėti jaunoms mamoms išlaikyti darbo vietą, sudaryti sąlygas proseneliams, kurie turi draudžiamųjų pajamų, o ne retai kaip ir seneliai, yra darbingo amžiaus, turėti teisę gauti vaiko priežiūros išmoką, tai padėtų gerinti demografinę padėtį, skatinti gimstamumą, nebūtų diskriminuojami turintys draudžiamųjų pajamų proseneliai.

Įstatymo projekto iniciatoriai - Seimo nariai.

2. Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Patikslinti Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo nuostatas, skatinti gimstamumą, sudaryti palankesnes sąlygas jaunoms šeimoms auginti ir prižiūrėti vaikus, padėti išsilaikyti darbo rinkoje, gerinti demografinę padėtį Lietuvoje.

3. Kaip šiuo metu yra teisiškai reguliuojami įstatymo projekte aptarti klausimai

Pagal šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės įstatymo nuostatas nėra reglamentuota prosenelių, kurie turi draudžiamųjų pajamų, o ne retai kaip ir seneliai, yra darbingo amžiaus, teisė gauti vaiko priežiūros išmoką.

4. Kokios numatomos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos, naujai reglamentuotų klausimų teigiamos savybės ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Projektu siūloma pakeisti įstatymo 10, 11¹ ir 22 straipsnius, patikslinti įstatymo nuostatas, skatinti prosenelius padėti auginti provaikaučius ir sudaryti sąlygas proseneliams, turintiems draudžiamųjų pajamų, gauti vaiko priežiūros išmoką. Projekto nuostatos sudarys palankesnes sąlygas jaunų šeimų tėvams auginti vaikus, padės išsilaikyti darbo rinkoje, gerins demografinę padėtį Lietuvoje, mažins emigraciją.

5. Galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Įstatymo įgyvendinimo įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Tiesioginės įtakos neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokie šios srities teisės aktai tebegalioja ir kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą projektą. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymų lydimųjų aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys

Priėmus įstatymo projektą kitų įstatymų keisti nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, o projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisės aktams.

11. Įstatymo įgyvendinimui reikalingi lydimieji aktai

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

12. Kiek biudžeto lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Įstatymo įgyvendinimui papildomų biudžeto lėšų nereikės, nes prosenelių prižiūrimų vaikų tėvai dirbs ir mokės visus mokesčius. Daugumoje atvejų prosenelių draudžiamosios pajamos būna mažesnės už prižiūrimo vaiko tėvų draudžiamąsias pajamas ir vaiko priežiūros išmoka bus mažesnė už tėvams priklausančią vaiko priežiūros išmoką. Be to, valstybės biudžetą papildys didesni dirbančių jaunų tėvų gautų pajamų mokesčiai.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Įstatymo projekto autorius ar autorių grupė, įstatymo projekto iniciatoriai: institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai

Įstatymo projektą parengė Seimo nariai.

15. Reikšminiai šio įstatymo projekto žodžiai: „proseneliai“.

Teikia

Seimo narys

Aurelijus Veryga